

Promemorian Flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto FI2023/03200

Pensionsmyndigheten instämmer i förslaget.

Pensionsmyndigheten anser att de föreslagna ändringarna ska gälla även i förhållande till efterlevandepensioner.

Dessutom anser Pensionsmyndigheten att när det nu lämnas förslag med målet att göra reglerna för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto mer flexibla bör lagstiftaren i det fortsatta lagstiftningsarbetet lyfta fram att utgångspunkten för pensionsförsäkring är livsvarig utbetalningstid. Detta kan lämpligen göras på så sätt att det i skattelagstiftningen anges att ett krav för avdragsrätt m.m. är att försäkringens förvalda utbetalningstid är livsvarig och att kortare utbetalningstid endast är möjlig om den aktivt väljs av den försäkrade själv.

Pensionsmyndigheten lämnar i övrigt nedanstående synpunkter.

Avsnitt 4. Flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto

I 58 kap. 11 och 13 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) - IL görs en åtskillnad mellan försäkringar gällande ålderspension respektive efterlevandepension. I realiteten är det dock mycket vanligt att ålderspensionsförsäkringar tecknas med återbetalningsskydd eller har en inbyggd efterlevandepension.

Enligt förslaget kvarstår den idag gällande skrivningen i 58 kap. 11 § IL (ålderspension) och 58 kap. 25 § IL (individuellt pensionssparande - IPS): ”Pensionen ska upphöra när den försäkrade dör, även om den bestämda utbetalningstiden inte har löpt ut”. Som Pensionsmyndigheten uppfattar förslaget innebär det att privata pensionsförsäkringar och tjänstepensionsförsäkringar avseende ålderspension, som har ett inbyggt efterlevandeskydd i form av efterlevandepension eller ett återbetalningsskydd, ändrar status till efterlevandepension i händelse av den försäkrades dödsfall. Pensionsmyndigheten anser att skrivningarna i detta avseende bör förtydligas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I promemorian (sid. 11) görs vidare bedömningen att det inte finns samma skäl till ökad flexibilitet vad gäller utbetalning av efterlevandepension, vilket motiveras med att möjligheten för den efterlevande att delta i arbetslivet inte påverkas.

Pensionsmyndigheten delar inte den uppfattningen. Även för en efterlevande make eller sambo kan inkomsten från en efterlevandepension påverka viljan att fortsätta arbeta, t. ex. på grund av skatteincitament, om det därutöver finns en möjlighet att

www.pensionsmyndigheten.se

pausa eller att ändra uttagstiden till mer än fem år. Till exempel i fall där en efterlevande har en god inkomst, men riskerar att få en låg pension, kan det vara fördelaktigt för den efterlevande att skjuta upp uttaget till dess att denne lämnar arbetslivet.

Även i förhållande till IPS kvarstår motsvarande regel om att pensionsutbetalningarna ska upphöra när pensionsspararen dör, även om den bestämda utbetalningstiden inte har löpt ut. Som Pensionsmyndigheten uppfattar förslaget har det ingen betydelse i de fall IPS betalas ut i sin helhet till exempelvis efterlevande make som dödsbodeläggare.

På sid. 11 i tredje stycket uppifrån anges avslutningsvis: ”...Ändringarna innebär att det tydliggörs att femårsregeln inte hindrar uppehåll i utbetalningarna eller ändring av utbetalningstiden efter att den påbörjats.” Pensionsmyndigheten anser att det är ologiskt att samtidigt som denna flexibilitet föreslås gälla för ålderspensionsförsäkringar detsamma inte föreslås gälla för efterlevandepensioner. Pensionsmyndigheten anser således att denna flexibilitet också ska gälla för efterlevandepensioner. Mot denna bakgrund anser Pensionsmyndigheten att bestämmelserna i 58 kap. 14 § IL ska kompletteras på motsvarande vis som i 58 kap. 11 § IL.

Avsnitt 5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I promemorian problematiseras i detta avsnitt kring olika möjligheter att kunna ändra försäkringar i förhållande till om utbetalning ännu inte påbörjats respektive har påbörjats vid ikraftträdandet den 1 januari 2025. Eftersom den ökade flexibiliteten är en *möjlighet* och inte ett villkor ser inte Pensionsmyndigheten något problem med att låta de nya flexiblare reglerna tillämpas även i förhållande till försäkringar där utbetalning redan har påbörjats vid ikraftträdandet. Det kan helt överlämnas till arbetsmarknadens parter och försäkringsbranschen att avgöra för vilka försäkringar de vill erbjuda en ökad flexibilitet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Anna Pettersson Westerberg efter föredragning av chefaktuarie Erland Ekheden. I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Ole Settergren, enhetschef Elin Berglöf och stf. avdelningschef för juridikavdelningen Martina Irving deltagit.

Anna Pettersson Westerberg

Erland Ekheden